

Den 17. november 2006

Resumé af høringssvar til Forslag til lov om ændring af lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. (Kvalifikationsnævnets kompetence udvides til også at omfatte visse afgørelser om merit for danske uddannelseskvalifikationer)

1. Generelt

Lovudkastet blev sendt til høring den 9. oktober 2006 hos de myndigheder, organisationer m.fl., der fremgår af listen over hørte. Af disse har 45 afgivet høringssvar. En høringsliste med oversigt over høringssvar er vedlagt som bilag.

Forslaget er generelt blevet positivt modtaget. Udvidelsen af klageadgangen for merit, en mere ensartet praksis og forbedret retstilstand for de studerende, har især fået mange positive kommentarer af høringssparterne. Flere glæder sig desuden over, at forslaget kan bidrage til at nedbringe studietiden både i forbindelse med udlandsophold og studieskift.

Flere høringssparter undrer sig dog over, at lovforslaget ikke omfatter universitetsområdet.

2. Væsentlige bemærkninger til lovforslaget

Forslaget er generelt blevet positivt modtaget. Følgende områder har især givet anledning til bemærkninger:

- Behov for ensartet praksis og retssikkerhed på meritområdet samt muligheden for at nedbringe studietiden
- Uddannelser omfattet af lovforslaget
- Lovforslagets konsekvenser for antallet af klager over afgørelser om merit og forhåndsmerit
- Internationalisering af uddannelserne
- Øvrige bemærkninger

3. Bemærkninger til de enkelte punkter

Behov for ensartet praksis og retssikkerhed på meritområdet samt muligheden for at nedbringe studietiden

Generelt er der stor tilslutning til en ensartet praksis vedrørende klageadgang for afgørelser om merit. Flere høringssparter anfører desuden, at lovforslaget kan bidrage til en hensigtsmæssig forkortelse i studietiden.

Foreningen af Frie Samarbejdende MVU-Institutioner (FSI) mener, at lovforslaget muliggør forbedring i mulighederne for merit og sikrer en ensartet praksis på området.

Suhr's Seminarium tilslutter sig vigtigheden af ensartet praksis for afgørelser om merit for danske uddannelseskvalifikationer og for forhåndsmerit.

Dansk Handel og Service har igennem en årrække efterlyst en ensartet praksis og bedre muligheder for meritoverførsel mellem forskellige fag, uddannelser og institutioner fra ind- og udland og hilser lovforslaget velkomment.

Også *Dansk Industri* støtter forslaget intentioner om at forbedre de studerendes muligheder for hurtigere at gennemføre et uddannelsesforløb i forbindelse med studieskift eller skift af uddannelsesinstitution.

Finansrådet tilslutter sig ligeledes forslaget formål og finder, at der er brug for en større grad af samordning af de forskellige klageadgange på uddannelsesområdet, og at eventuelle barrierer, der gør det sværere at for studerende at gennemføre uddannelser i Danmark, bør nedbrydes.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) hilser det velkomment, at muligheden for at få godskrevet relevante danske uddannelseskvalifikationer styrkes.

HORESTA er meget positiv over for, at de studerende bliver sikret ensartede standarder og en ensartet praksis for behandling af meritklagesager.

HTS-A Arbejdsgiver- og Erhvervsorganisationen er meget positiv over for bestræbelserne på at lette meritten i uddannelsessystemet og finder, at lovforslaget kan medvirke til at sikre mere ensartede afgørelser og dermed øge den enkeltes retssikkerhed. *HTS-A* finder, at udvidelsen af Kvalifikationsnævnets kompetence kan være med til at forbedre de studerendes muligheder for hurtigere at gennemføre uddannelser i forbindelse med studieskift i Danmark.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) mener, at forslaget vil styrke de studerendes retssikkerhed og sikre en ensartet praksis for afgørelser om merit for danske uddannelseskvalifikationer. Desuden forventer *FTF*, at klageadgangen vil gøre muligheden for at gennemføre et uddannelsesforløb i forbindelse med studieskift lettere.

Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund (HK) finder forslaget om ankemulighed særdeles positivt, men finder, at ankemuligheden også bør omfatte dispensationsansøgninger for optagelseskriterier på de pågældende uddannelser. *HK* håber desuden, at initiativet kan medvirke til at skabe større åbenhed om institutionernes dispensationspraksis samt bidrage til en mere ensartet og dermed mere retfærdig praksis.

LO finder, at ankemuligheden også bør omfatte dispensationsansøgninger for optagelseskriterier på de pågældende uddannelser.

Statsansattes Kartel tilslutter sig forslaget udvidelse af de studerendes klagemuligheder.

Rådet for Etniske Minoriteter finder det positivt, at forslaget styrker de studerendes retssikkerhed og sikrer en klageadgang for de studerende.

Kommentarer

For så vidt angår synspunktet, at ankemuligheden også bør omfatte dispensationsansøgninger for optagelseskriterier, henvises til Forslag til lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministerens område (Udbygning af anerkendelse af realkompetence på voksen- og efteruddannelsesområdet m.v.). Efter lovforslaget vil enhver, der har fået foretaget en individuel kompetencevurdering og modtaget kompetencebevis herfor, bl.a. kunne bruge kompetencebeviset ved ansøgning om optagelse til videregående uddannelse, idet et kompetencebevis for et helt gymnasialt fag sidestilles med at prøve i det pågældende fag er bestået.

Uddannelser omfattet af lovforslaget

Danmarks Journalisthøjskole (DJH) undrer sig over, at lovforslaget ikke omfatter universitetsområdet.

Dansk Byggeri ser frem til, at der iværksættes tilsvarende muligheder for universitetsuddannelserne.

Dansk Handel og Service påpeger nødvendigheden af, at universiteterne også omfattes af lovforslaget med henblik på at sikre en så smidig meritoverførsel på alle videregående uddannelsesniveauer som overhovedet muligt.

Finansrådet havde gerne set, at regeringen havde taget initiativ til en samlet ordning gældende for studerende ved alle danske uddannelsesinstitutioner.

LO og HK finder, at ankemuligheden også bør omfatte uddannelser udbudt under Universitetsloven.

Kommentarer

I forbindelse med udarbejdelse af regeringens globaliseringsstrategi ”Fremgang, fornyelse og tryghed”, blev det besluttet, at Kvalifikationsnævnets kompetence udvides til at omfatte klager over merit fra personer med danske uddannelseskvalifikationer, der har søgt optagelse, er indskrevet ved, eller er optaget på en uddannelse, der udbydes efter regler fastsat af Undervisningsministeriet eller Kulturministeriet. Nævnets kompetence udvides tillige til at omfatte klager over forhåndsmerit fra personer, der er optaget på eller indskrevet ved en uddannelse, der udbydes efter regler fastsat af Undervisningsministeriet eller Kulturministeriet.

Det blev endvidere besluttet, at der for uddannelser under universitetsloven etableres en anden klageadgang.

Der foretages derfor ikke yderligere.

Lovforslagets konsekvenser for antallet af ansøgninger og klager over afgørelser om merit og forhåndsmerit

Danmarks Journalisthøjskole (DJH) forudser, at de nye klagemuligheder kan medføre et stigende antal klager fra studerende, der ikke opnår forhåndsmerit.

Foreningen af Frie Samarbejdende MVU-Institutioner (FSI) vurderer, at forslaget vil medføre væsentligt flere ansøgninger om merit med øget belastning af institutionernes administrative ressourcer

til følge. *FSI* anmoder om, at der foretages en vurdering af institutionernes ressourceanvendelse, som kan medtages, når taxametertaksterne skal fastsættes på ny.

Internationalisering af uddannelserne

HORESTA vurderer, at lovforslaget vil medføre en mere kvalificeret sagsbehandling i afgørelser om merit, hvilket vil tilskynde flere studerende til studieophold i udlandet. I lighed med *Danmarks Journalisthøjskole (DHJ)* understreger *HORESTA* vigtigheden af en grundig vejledning af de studerende om mulighederne for merit og forhåndsmerit ved studieophold i udlandet.

Erhvervsorganisationen HTSI ser ligeledes lovforslaget som et skridt i retning af en endnu større internationalisering af uddannelserne.

HTS-A Arbejdsgiver- og Erhvervsorganisationen ser lovforslaget som en del af en større globalisering, hvor det gøres lettere at inddrage udenlandske studier i det danske uddannelsessystem.

Også *Kommunernes Landsforening (KL)* finder, at lovforslaget er et positivt skridt i den rigtige retning med henblik på at fremme merit for allerede opnåede udenlandske kvalifikationer og kompetencer.

4. Øvrige bemærkninger

På baggrund af hørings svar fra *Aalborg Universitet* og *Syddansk Universitet* bemærker *Rektorkollegiet*, at det er fornuftigt, hvis Kvalifikationsnævnet som minimum forpligtes til at høre den part, hvis afgørelse indbringes for Nævnet, inden der træffes en afgørelse.

Rektorkollegiet bemærker desuden, at ankebestemmelserne, som angivet i forslagens § 5, stk. 2 og 3, kan være i modstrid med det overordnede princip om, at faglige vurderinger, herunder meritvurderinger, alene er et ansvar for det ansvarlige studienævn og den ansvarlige institution, som det fremgår af § 72 i bekendtgørelse nr. 338 af 6. maj 2004 om bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne og § 76, hvorefter alene retlige klager kan påankes til ministeriet. *Rektorkollegiet* forventer desuden, at forslag om etablering af meritankenævn på universiteterne, der kan behandle klager over meritafgørelser truffet af et studienævn, kommer i særskilt høring på universiteterne

Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) finder, at klageadgang for meritafgørelser bør have sin egen lov. *FA* beklager desuden, at lovforslaget ikke tager fat på problemstillingen om livslang læring til alle på arbejdsmarkedet, og opfordrer til, at meritafgørelser også kan træffes generelt for private uddannelser og ikke kun individuelt for personer.

Kommunernes Landsforening (KL) ser frem til, at der sættes fokus på at inddrage de kommunale arbejdsgivere i kommende realkompetencevurderinger af personer, hvor eventuelle afkortelser af praktik/uddannelse kan medføre, at personer med udenlandske kvalifikationer kan blive vurderet i forbindelse med deres arbejds erfaring.

Kommentarer

For så vidt angår *Rektorkollegiets* bemærkning, at Kvalifikationsnævnet skal forpligtes til at høre den part, hvis afgørelse indbringes for nævnet, inden der træffes en afgørelse, imødekommes dette ikke.

Ifølge lovforslaget skal en klage sendes til Kvalifikationsnævnet via institutionen. Institutionen skal i den forbindelse afgive en udtalelse. Nævnet er derudover bundet af forvaltningslovens regler, og hvad der følger af god forvaltningsskik, vedrørende høring, og det findes ikke relevant at fastsætte regler om obligatorisk høring i alle sager.

Rektorkollegiet bemærker endvidere, at forslagets bestemmelser om muligheden for at kunne klage til Kvalifikationsnævnet over faglige forhold kan være i modstrid med det overordnede princip om, at faglige vurderinger, herunder meritvurderinger, alene er et ansvar for det ansvarlige studienævn og den ansvarlige institution, hvorefter kun retlige spørgsmål kan påankes til ministeriet.

CIRIUS henviser til Justitsministeriets svar på spørgsmål nr. 11 fra Folketingets Uddannelsesudvalg, som Undervisningsministeriet indhentede i forbindelse etableringen af Kvalifikationsnævnet, jf. forslag til lov om ændring af lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer, etablering af adgang til at klage over visse afgørelser (L 176 fremsat den 20. marts 2002 - bilag 20).

Det fremgår af Justitsministeriets udtalelse, at det følger af almindelige fortolkningsprincipper, at en nyere lov går forud for en ældre (lex posterior princippet), og at en specialregel går forud for en generel regel (lex specialis). Ud fra disse fortolkningsprincipper var Justitsministeriet af den opfattelse, at vedtagelsen af det fremsatte lovforslag derfor ville føre til, at uddannelsesinstitutionernes afgørelser om meritoverførsel for udenlandske uddannelseskvalifikationer ville kunne indbringes for det kvalifikationsnævn, som blev oprettet ved lovforslaget.

Efter Justitsministeriets opfattelse var det således ikke nødvendigt at ændre universitetsloven for at opnå denne retstilstand. Det kan i øvrigt tilføjes, at uddannelser under universitetsloven, jf. ovenfor, ikke er omfattet af den udvidelse af Kvalifikationsnævnets kompetence, som foreslås ved dette lovforslag.

For så vidt angår, at lovforslaget ikke tager fat på problemstillingen om livslang læring til alle på arbejdsmarkedet, og at meritafgørelser også skal kunne træffes generelt for private uddannelser og ikke kun individuelt for personer, henvises til lovforslaget om udbygning af anerkendelse af realkompetence på voksen- og efteruddannelsesområdet m.v. jf. ovenfor, samt det kommende lovforslag om akkreditering.